

Koncentrační tábory

Vznikaly v Německu po nástupu Hitlera k moci. Prošli jimi antifašisté, kteří se stali pro německý nacismus nebezpeční.

Po obsazení jednotlivých území nacistickým Německem budovali nacisté koncentrační tábory na obsazených územích.

„Arbeit macht frei“, tak zněl nápis na bráně koncentračních táborů:

- a) pracovních
- b) vyhlazovacích
- c) zajateckých

Původ nápisu

Výraz „*Arbeit macht frei*“ použil v roce 1872 poprvé německý germanista a nacionalista Lorenz Diefenbach jako titul svého románu a tato věta se stala známou v německých nacionalistických kruzích.

V roce 1928 pak vláda Výmarské republiky použila tuto větu v rámci své politiky veřejných prací pro nezaměstnané během hospodářské krize.

V použití této věty bylo pokračováno i po roce 1933, kdy se k moci dostala NSDAP (Nacistická strana).

Arbeit Macht Frei v Malé pevnosti KT Terezín]

Nacistické užití

Nápis „*Arbeit macht frei*“ byl umístěn u bran mnoha nacistických koncentračních táborů „jako jakési mystické prohlášení, že sebeobětování v podobě nekonečné práce může přinést jakousi duševní svobodu.“

Nápis „*Arbeit macht frei*“ lze stále spatřit na několika místech:

- při vstupu do tábora Auschwitz I
- dále se nachází u koncentračních táborů Dachau, Gross-Rosen, Sachsenhausen a Terezín

Tento nápis nebyl použit u všech německých koncentračních táborů:

- například v koncentračním táboře Buchenwald byl použit nápis „*Jedem das Seine*“, což v překladu doslova znamená „Každému, co jeho jest“ či „Každému co mu patří.“

Nejznámější tábory

Německo: Dachau, Buchenwaldu, Bergen – Belsen, Oranienburg, Flossenburg, Buchenwald, Sachsenhausen, Ravensbrück

Polsko: Sobiboru, Treblinka a Osvětim

Rakousko: Mauthausen

protektorát Čechy a Morava: Terezín

Koncentrační tábor Dachau

byl první stálý nacistický koncentrační tábor otevřený 22. března 1933 v Německu, který se nacházel na pozemku opuštěné muniční továrny poblíž města Dachau, které leží přibližně 16 km severozápadně od Mnichova.

Dachau posloužil jako prototyp a modelový příklad pro ostatní nacistické koncentrační tábory, které jej následovaly.

Celkem prošlo táborem přes 200 tisíc vězňů z třiceti zemí, z nichž dvě třetiny tvořili političtí vězni a téměř třetinu tvořili Židé. Původně byl tábor určen jen pro 5000 vězňů a věznění zde měli být především lidé, na které byla uvalena vazba. Postupem času sem byli posíláni i odpůrci režimu, Židé, homosexuálové apod. Uvádí se, že v táboře zemřelo celkem 25 613 vězňů a dalších téměř 10 tisíc mělo zemřít v pobočných táborech. Mezi příčiny úmrtí patřily převážně nemoci,

podvýživa a sebevraždy. Počátkem roku 1945 v táboře vypukla tyfová epidemie. Při následné evakuaci většina oslabených vězňů zemřela.

Vyhlazovací tábor Chełmno

Nacistický **vyhlazovací tábor v Chełmnu** byl umístěn 70 km od Lodže, poblíž vesničky Chełmno nad Nerem na polském území obsazeném v roce 1939 Němci. Byl to vůbec první nacistický vyhlazovací tábor a první tábor, kde se k zabíjení lidí používal jedovatý plyn. Byl určen k zabíjení židů z lodžského ghetta a celého území župy. Po dobu jeho existence zde bylo zavražděno nejméně 152 tisíc lidí, kromě zmíněných polských Židů také polští a maďarští Romové, maďarští Židé, Poláci, Češi a sovětsí váleční zajatci.

Majdanek

Majdanek - zkráceně KL Lublin byl německý koncentrační a vyhlazovací tábor na předměstí Lublinu v Polsku. Původně se jednalo o tábor pro válečné zajatce zřízený roku 1941, ale v únoru 1943 byl jeho status změněn na koncentrační tábor s kapacitou 25-50 000 vězňů.